

Bijlage: Overzicht sectoren toegang betalingsverkeer

De Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) geeft aan dat er geen sprake is van categorale uitsluiting van toegang tot het betalingsverkeer. Onder categorale uitsluiting wordt verstaan dat één bank een volledige klantengroep of een specifiek deel van een klantengroep weigert. De redenen hiervoor kunnen divers zijn. Daarnaast hoort het ministerie van Financiën (FIN) geluiden van sectoren dat banken hen weigeren om commerciële redenen. De onderliggende redenen hiervoor kunnen divers zijn. Hier valt bijvoorbeeld onder dat de kosten niet opwegen tegen de baten of de marktpositie van een bank in een bepaalde sector. Deze bijlage bevat een overzicht van de sectoren die problemen ervaren, de mogelijke oorzaken hiervan en welke stappen worden ondernomen om toegang tot het betalingsverkeer te waarborgen voor de specifieke sectoren.

Sector	Waarom kunnen bepaalde klanten binnen deze sector moeilijkheden ervaren bij toegang tot het betalingsverkeer?		Welke stappen ondernemen we om de toegang tot bankrekeningen voor bonafide klanten te waarborgen binnen deze groep?
Adult entertainmentsector (online)	<p><i>Wwft</i></p> <ul style="list-style-type: none"> De NVB geeft aan dat banken misbruik van het financieel systeem dienen te voorkomen voor het gronddelict voor witwassen, waaronder uitbuiting. Daardoor ervaart de klantengroep beperkingen. 	<p><i>Anders</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Mogelijk niet passend binnen de waarden en/of het ESG-beleid van individuele banken; Mogelijk sprake van reputatierisico's voor sommige banken; en Correspondent relaties¹ kunnen als voorwaarde hanteren dat hun Nederlandse zakelijke relatie deze sector niet bedient. 	<p>FIN begrijpt dat deze sector problemen ervaart bij de toegang tot betalingsverkeer op basis van de beschreven signalen. Indien er vanuit de sector behoefte aan is, kan een gespreksreeks opgestart worden om de ervaren problematiek te bespreken en oplossingsrichtingen te zoeken.</p>
Agro-/transportsector	<p><i>Wwft</i></p>	<p><i>Anders</i></p>	<p>FIN begrijpt dat deze sector problemen ervaart bij de toegang tot betalingsverkeer. Indien er vanuit de sector behoefte aan is, kan een gespreksreeks worden opgestart worden om de ervaren problematiek te verkennen en oplossingsrichtingen te zoeken.</p>

¹ Correspondent relaties zijn financiële instellingen waarmee een Nederlandse bank een zakelijke relatie heeft, om transacties in het internationale betalingsverkeer te verwerken. Dit kan bijvoorbeeld een buitenlandse bank zijn.

Automotive	<p><i>Wwft</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Contante geldstromen waarvan de herkomst niet of beperkt kan worden vastgesteld (met name bij de internationale autohandel); • Eerdere strafbare feiten door enkele autohandelaren (btw-carrousel fraude) waardoor sommige banken terughoudend zijn om een zakelijke relatie aan te gaan met bedrijven uit deze sector. 	<p><i>Anders</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kostenimpact bij relatief kleinere ondernemingen. 	<p>De NVB heeft verschillende werksessies gehad met de BOVAG, vereniging schadevoertuighandel (VSV) en Trucks & Trailers Nederland (TTN) onder andere over risicodifferentiatie binnen de sector, zelfregulatie en communicatie. In maart/april 2024 zal naar verwachting de sectorstandaard automotieve door de NVB worden gepubliceerd.</p> <p>Daarnaast werken de brancheverenigingen VSV en TTN samen met de NVB aan een kennisdocument met gerichte voorlichting voor analisten van banken over de specifieke kenmerken van deze branches</p>
Betaalinstellingen (PSP's en MTO's)	<p><i>Wwft</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Afbakening van de poortwachtersrol tussen betaalinstellingen en banken. De vraag hierbij is hoe ver banken gaan in onderzoek naar de klanten van de betaalinstellingen. 	<p><i>Anders</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • ESG-beleid³ van individuele banken kan indirect gevolgen hebben voor betaalinstellingen.⁴ 	<p>VOORLOPIG GESTOPT</p> <p>De NVB, en Verenigde Betaalinstellingen Nederland (VBIN) zijn verkennend in gesprek geweest over de knelpunten die banken en betaalinstellingen ervaren in de overlap in het cliëntenonderzoek. Vanwege mededingingsaspecten zijn de gesprekken stopgezet. Nederland heeft richting de Europese Commissie aangegeven dat er duidelijkere criteria nodig zijn over wanneer een bank een rekening voor een betaalinstelling mag weigeren.² In de voorstellen voor een nieuwe betaaldienstenverordening (PSR) zijn bepalingen op dit terrein opgenomen.</p>

² Kamerstukken II, 2021-2022, 34813, nr. 29.

³ ESG staat voor Environmental (milieu), Social (maatschappij) en Governance (bestuur). In algemene zin verwacht het kabinet van Nederlandse bedrijven dat zij in lijn met de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen (OESO-richtlijnen) en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGP's) ondernemen. Dit betekent dat zij de risico's voor mens en milieu in hun waardeketen in kaart brengen, hun invloed aanwenden om deze risico's te voorkomen of aan te pakken, en hierover verantwoording afleggen.

⁴ Een betaalinstelling heeft ook een rekening bij een bank en dient rekening te houden met de voorwaarden die de bank hanteert.

Coffeeshops	<i>Wwft</i>	<i>Anders</i>	De sector werkt momenteel aan de introductie van een keurmerk. Dit zou het cliëntonderzoek mogelijk vereenvoudigen. De NVB heeft in samenwerking met banken een bijdrage geleverd door input te geven op het te ontwikkelen keurmerk.
	<ul style="list-style-type: none"> • Contante geldstromen waarvan de herkomst niet of beperkt kan worden vastgesteld; • NVB geeft aan dat banken lastig kunnen achterhalen waar contant geld aan wordt besteed; • Beperkte transparantie van de eigendomsstructuur en bestuurders met (strafrechtelijke) antecedenten; en • Individuele bank stelt soms beperkingen bij contante geldopname, omdat de bank door de illegale inkoop via de achterdeur (vanwege het gedoogbeleid) indirect zou bijdragen aan de inkoop van cannabis. 	<ul style="list-style-type: none"> • Correspondent relaties kunnen als voorwaarde hanteren dat hun Nederlandse zakelijke relatie deze sector niet mag bedienen. De bank dient de klantengroep dan uit te sluiten. 	

Telers (experiment gesloten coffeeshopketen)	<p><i>Wwft</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Bron van middelen en/of herkomst van vermogen is onvoldoende inzichtelijk; • Aangeleverde informatie is onvolledig of reactie op aanvullende informatie blijft uit; • Eigendomsstructuur en/of positie van investeerders onvoldoende transparant • Strafrechtelijke antecedenten en andere gedragingen van betrokken partijen die banken mee (dienen te) wegen in hun risicobeoordeling. 	<p><i>Anders</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mogelijk niet passend binnen de waarden en/of het ESG-beleid van individuele banken; • Gecombineerde aanvraag van producten (krediet i.c.m. betaalrekening), kan leiden tot extra benodigde informatie; en • Correspondent relaties kunnen als voorwaarde hanteren dat hun Nederlandse zakelijke relatie deze sector niet mag bedienen. De bank dient de klantengroep dan uit te sluiten. 	<p>Telers hebben informatie ontvangen van de NVB over welke gegevens een bank nodig heeft bij het cliëntenonderzoek.</p> <p>Er is afgesproken dat banken in principe binnen zes weken reageren op de aanvraag van een bankrekening. Een afwijzing zal gepaard gaan met een toelichting op de afwijzingsgrond.⁵</p> <p>Momenteel beschikken acht van die tien telers in het experiment over een bankrekening. Voor de andere twee telers lopen momenteel aanvragen.</p>
Cryptodienstverleners	<p><i>Wwft</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Verschillende inzichten ten aanzien van risicodifferentiatie binnen de sector; • Afbakening van de poortwachtersrol van cryptodienstverleners en banken. De vraag is hoe ver banken moeten gaan in onderzoek naar de cliënten van de cryptodienstverleners; • Inzicht in bron van middelen en traceerbaarheid betaalstromen; 	<p><i>Anders</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nieuwe regelgeving voor deze sector (MiCAR) vanaf eind 2024 kan volgens NVB mogelijk invloed hebben. Dit dient nog bekeken te worden. 	<p>VOLTOOID</p> <p>Op 14 november zijn concrete afspraken tussen de NVB en de cryptodienstverleningssector gepubliceerd, in de vorm van een sector standaard.⁶ De sector standaard biedt banken uitgangspunten voor de risicogebaseerde aanpak ten aanzien van cryptodienstverleners. Een half jaar na implementatie worden deze afspraken geëvalueerd.</p>

⁵ Een afwijzing door een bank betekent niet dat de teler het experiment moet verlaten en dat een nieuwe teler voor het experiment wordt aangewezen. Het staat de teler vrij om bij een andere (buitenlandse) bank een rekening aan te vragen.

⁶ [Een meer risicogebaseerd klantonderzoek \(nvb.nl\)](https://www.nvb.nl/nieuws/2024/11/14/een-meer-risicogebaseerd-klantonderzoek)

	<ul style="list-style-type: none"> Huidige beperkte regulering en controlemechanismen; en Anonimiteit verhindert inzicht in eigendom. 		
G-rekeningen ⁷	<p><i>Wwft</i></p> <p>Banken geven aan dat een G-rekening een zeer hoog risico heeft voor gebruik voor witwassen van niet betaalde loonheffingen.</p>	<i>Anders</i>	<p>VOLTOOID</p> <p>FIN is in gesprek geweest met de Belastingdienst, de FIU-Nederland en de NVB over de specifieke problematiek. Hieruit blijkt dat een G-rekening juist een mitigerende maatregel kan vormen. Zwartwerken is een methode van witwassen en een G-rekening kan dit risico beperken. De FIU-Nederland zal de banken hierover informeren.</p>
Gokindustrie (automaten)	<p><i>Wwft</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Contante geldstromen waarvan de herkomst niet of beperkt kan worden vastgesteld. 	<p><i>Anders</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Mogelijk niet passend binnen de waarden en/of het ESG-beleid van individuele banken; Correspondent relaties kunnen als voorwaarde hanteren dat hun Nederlandse zakelijke relatie deze sector niet bedient. De bank dient de klantengroep dan uit te sluiten. 	<p>De industrie rondom kansspelautomaten is gereguleerd door de wet op kansspelen.</p> <p>De NVB is momenteel in gesprek met de sector om de ervaren problematiek te bespreken en oplossingsrichtingen te verkennen.</p>
Gokindustrie (online)	<p><i>Wwft</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Inzicht in bron van middelen en traceerbaarheid betaalstromen. 	<p><i>Anders</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Mogelijk niet passend binnen de waarden en/of het ESG-beleid van individuele banken; 	<p>FIN begrijpt dat deze sector problemen ervaart bij de toegang tot betalingsverkeer op basis van de beschreven signalen. Indien er vanuit de sector behoefte aan is, kan een gespreksreeks opgestart worden om de ervaren problematiek te bespreken en oplossingsrichtingen te zoeken.</p>

⁷ [G-rekening \(belastingdienst.nl\)](https://belastingdienst.nl)

		<ul style="list-style-type: none"> • Mogelijk sprake van reputatierisico's voor sommige banken; en • Correspondent relaties kunnen als voorwaarde hanteren dat hun Nederlandse zakelijke relatie deze sector niet bedient. De bank dient de klantengroep dan uit te sluiten. 	
Handelaren in edelmetalen en juweliers	<i>Wwft</i>	<i>Anders</i>	De NVB werkt samen met de sector aan gerichte voorlichting over de poortwachtersrol van banken bij deze sector.
	<ul style="list-style-type: none"> • Contante geldstromen (waaronder grote coupures) waarvan de herkomst niet of beperkt kan worden vastgesteld. 		
Horeca	<i>Wwft</i>	<i>Anders</i>	De NVB voert gesprekken met de sector over de risico-indicatoren en contante geldstromen. De NVB geeft aan behoefte te hebben aan nadere informatie en verdieping van de sector.
	<ul style="list-style-type: none"> • Contante geldstromen waarvan de herkomst niet of beperkt kan worden vastgesteld; • Banken geven aan gebruik te maken van het Handelsregister bij het cliëntenonderzoek en moeilijkheden te ervaren omdat de data niet actueel is;⁸ en • Horeca is een breed begrip. De NVB geeft aan dat banken moeite hebben om de precieze activiteit van de klant vast te stellen. 		

⁸ Er ontstaan afwijkingen tussen de geregistreerde activiteit in het Handelsregister en de uitgevoerde activiteit waarvoor een rekening wordt aangevraagd.

Metaal- en recyclinghandel	<i>Wwft</i>	<i>Anders</i>	FIN begrijpt dat deze sector problemen ervaart bij de toegang tot betalingsverkeer op basis van de beschreven signalen. Indien er vanuit de sector behoefte aan is, kan een gespreksreeks opgestart worden om de ervaren problematiek te bespreken en oplossingsrichtingen te zoeken.
	<ul style="list-style-type: none"> • Contant geld dat afgestort wordt waarvan de (internationale) herkomst niet of beperkt kan worden vastgesteld. 		
Militaire industrie	<i>Wwft</i>	<i>Anders</i>	Uit overleg tussen de NVB, FIN en het ministerie van Defensie bleek dat er geen problemen zijn met de toegang tot een bankrekening in deze sector, maar mogelijk wel ten aanzien van het verkrijgen van financiering. Deze signalen worden in een ander beleidstraject opgepakt. Een mogelijk aandachtspunt is de situatie van toeleveranciers aan het ministerie van Defensie. Verder hanteren enkele banken restricties vanuit ESG-overwegingen. Er wordt weer contact opgenomen door de defensie-industrie met de NVB, indien de sector toch problemen ervaart.
Moslimorganisaties (waaronder moskeeën)	<i>Wwft</i>	<i>Anders</i>	Moslimorganisaties geven aan discriminatie en wantrouwen te ervaren in de toegang tot en behoud van betaalrekeningen. Daarnaast geven zij aan onterecht geassocieerd te worden door banken met terrorismefinanciering en moslimextremisme. De NVB, DNB en FIN zijn in gesprek met de vertegenwoordigers van moskeeën en moslimorganisaties om de problematiek te bespreken en oplossingsrichtingen te verkennen.
	<ul style="list-style-type: none"> • Negatieve (soms niet gerelateerde) berichten in de media worden meegenomen als hoger risico indicator door de banken; en • Grote sommen contant geld waarvan de herkomst niet of beperkt kan worden vastgesteld. Binnen moskeeën worden veel donaties in contanten gedaan. 		

Nederlanders in het buitenland (waaronder het Caribisch deel van het Koninkrijk)	<i>Wwft</i>	<i>Anders</i>	FIN begrijpt dat deze sector problemen ervaart bij de toegang tot betalingsverkeer op basis van de beschreven signalen. Indien er vanuit de sector behoefte aan is, kan een gespreksreeks opgestart worden om de ervaren problematiek te bespreken en oplossingsrichtingen te zoeken.
	<ul style="list-style-type: none"> Trasacties gerelateerd aan hoogrisicolanden dienen verscherpt onderzocht te worden. De invulling van dit verscherpte onderzoek wisselt en hangt onder meer af van het transactieprofiel. 	<ul style="list-style-type: none"> In sommige landen is een vergunning nodig om daar actief te zijn. Banken leggen deze verplichting breed uit (bank dient een vergunning te hebben om een cliënt in dat land te kunnen bedienen). 	
Notarissen/ advocaten derdenrekeningen	<i>Wwft</i>	<i>Anders</i>	VOLTOOID De volgende afspraak is gemaakt tussen FIN, het ministerie van Justitie en Veiligheid, de NVB, Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie en de toezichthouders Bureau Financieel Toezicht (BFT) en DNB: als een bank aanleiding heeft om voor de naleving van Wwft-verplichtingen informatie op te vragen bij een notaris over transacties van zijn cliënten, dan geeft de notaris daarover een verklaring af aan de bank. De verklaring bevat feitelijke informatie over het cliëntenonderzoek dat de notaris heeft uitgevoerd. De bank mag op deze verklaring vertrouwen, deze gebruiken bij, en verwerken in het Wwft-cliëntenonderzoek en verstrekken aan een toezichthouder of opsporingsdienst, als daarom wordt gevraagd. De notaris zal in alle gevallen waarin een dergelijke verklaring wordt afgegeven daar onverwijld melding van doen bij BFT. Met deze oplossing kunnen alle betrokken partijen aan de op hen rustende wettelijke vereisten voldoen. Over twee jaar zal deze oplossing worden geëvalueerd met de vraag of en waar deze zo nodig aanpassing behoeft.
	<ul style="list-style-type: none"> De geheimhoudingsplicht notarissen op basis van de Wet op het notarisambt botst met de verplichting die banken hebben op grond van de Wwft. 		
Not for Profit Organisations (NPO's)	<i>Wwft</i>	<i>Anders</i>	VOLTOOID FIN en het ministerie van Justitie en Veiligheid hebben het WODC gevraagd of het mogelijk is om in een volgende Nationale risicoanalyse
	<ul style="list-style-type: none"> Het is niet duidelijk voor banken welke 	<ul style="list-style-type: none"> Klant (of doelen van klant) past soms niet 	

	<p>onderzoeksmatregelen ze verplicht zijn toe te passen bij verscherpt onderzoek naar transacties met derde hoog risico landen;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relatief vaak wisselende bestuursleden; • Feitelijk zeggenschap en pseudo-UBOs; • Vrijwilligerswerk maakt dat reacties op Wwft-vragen van banken op zich laten wachten; en • Contante geldstromen waarvan de herkomst beperkt kan worden vastgesteld; • NVB geeft aan dat banken lastig kunnen achterhalen waar contant geld aan wordt besteed; ING heeft de dienstverlening voor nieuwe stichtingen en verenigingen opgeschort tot 1 juni 2023 i.v.m. capaciteitsgebrek bij het cliëntenonderzoek. 	<p>binnen de waarden en/of het ESG-beleid van individuele banken.</p>	<p>factoren aan te wijzen of omstandigheden te benoemen die maken dat risico's hoger of lager zijn voor NPO's. Dit zal banken faciliteren in hun risicogebaseerde aanpak binnen deze sector. De volgende nationale risicoanalyse wordt naar verwachting begin 2024 gepubliceerd.</p> <p>Er is een informatieportal ontwikkeld waarop NPO's meer informatie over poortwachtersverplichtingen kunnen vinden.</p> <p>Op 7 september zijn concrete afspraken tussen de NVB en de NPO-sector gepubliceerd in de vorm van een sector standaard.⁹ De sector standaard biedt banken uitgangspunten bij hun risicogebaseerde aanpak ten aanzien van NPO's. Een half jaar na implementatie worden deze afspraken samen met de sector geëvalueerd.</p>
Sekswerkers	<p><i>Wwft</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Contante geldstromen waarvan de herkomst niet of beperkt kan worden vastgesteld; en • Banken geven aan dat zij misbruik van het financiële systeem voor 	<p><i>Anders</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mogelijk niet passend binnen de waarden en/of het ESG-beleid van individuele banken; en • Correspondent relaties kunnen als voorwaarde hanteren dat hun 	<p>VOLTOOID</p> <p>In november zijn concrete afspraken tussen de NVB en brancheorganisaties van sekswerkers gepubliceerd in de vorm van een sector standaard.¹⁰ De sector standaard biedt banken uitgangspunten bij hun risicogebaseerde aanpak ten aanzien van sekswerkers. Een half jaar na implementatie</p>

⁹ [Minder impact klantonderzoek bij lage risico's op witwassen in not-for-profit sector \(nvb.nl\)](#)

¹⁰ [Een meer risicogebaseerd klantonderzoek \(nvb.nl\)](#)

	het gronddelict voor witwassen, uitbuiting en mensenhandel, dienen te voorkomen. ¹¹	Nederlandse zakelijke relatie deze sector niet bedient. De bank dient de klantengroep dan uit te sluiten.	worden deze afspraken samen met de sector geëvalueerd.
Tabaksindustrie / elektronische rookwaar	<i>Wwft</i>	<i>Anders</i>	Indien er vanuit de sector behoefte aan is, kunnen er gesprekken opgestart worden om de ervaren problematiek te verkennen.
		<ul style="list-style-type: none"> • Mogelijk niet passend binnen de waarden en/of het ESG-beleid van individuele banken; en • Mogelijk sprake van reputatierisico's voor sommige banken. 	
Trustkantoren	<i>Wwft</i>	<i>Anders</i>	Trustkantoren en de NVB zijn momenteel in gesprek over de ervaren knelpunten. De verwachting is dat dit in de eerste helft van 2024 tot concrete afspraken leidt.
	<ul style="list-style-type: none"> • Afbakening van de poortwachtersrol van trustkantoren en de banken. 		
WSNP-bewindvoerder / faillissementscurator	<i>Wwft</i>	<i>Anders</i>	VOLTOOID Bewindvoerders WSNP en faillissementscuratoren bankieren meestal bij meerdere banken. De NVB heeft duidelijkheid geboden aan banken over wie onderdeel moet zijn van het cliëntonderzoek bij een failliete entiteit en aangemerkt zou moeten worden als UBO, zodat banken dit kunnen implementeren. Als er verdere knelpunten zijn kan contact op worden genomen.
	<ul style="list-style-type: none"> • Onduidelijkheid bij banken wie als klant en uiteindelijk belanghebbende onderdeel moeten zijn van het cliëntonderzoek: de failliete partij of de curator/bewindvoerder. 	<ul style="list-style-type: none"> • Werklast voor bewindvoerder en curator; • De (bijkomende) kosten van een dergelijke rekening kunnen hoog zijn. 	
Wettelijke vertegenwoordigers van mensen die	<i>Wwft</i>	<i>Anders</i>	Vertegenwoordigers bankieren meestal bij meerdere banken en zijn verplicht een rekening te openen. ¹²
	<ul style="list-style-type: none"> • Om de risicofactoren evenredig over de banken te spreiden wordt bij een 	<ul style="list-style-type: none"> • De (bijkomende) kosten van een dergelijke rekening kunnen hoog 	

¹¹ Deze gronden worden ook genoemd wanneer het gaat om het verkrijgen van een hypotheek.

¹² Art. 1:386 lid 3 BW en art. 1:436 lid 4 BW.

onder curatele of bewind zijn gesteld	hogere risicoclassificatie het 'laatste bank' principe gehanteerd (Convenant Pakket Basisbetaalrekening).	zijn voor de vertegenwoordiger en zijn cliënt.	De Betaalvereniging heeft een lijst met verbeterpunten opgesteld. Naar verwachting zullen de verbeteringen van de Betaalvereniging in de communicatie over de aanvraagroute dit jaar zichtbaar worden. De Betaalvereniging, banken en brancheverenigingen blijven in gesprek met elkaar.
---------------------------------------	---	--	--